

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/197/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217637
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madaraszová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312217637.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Sidónie Sládečkovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 11. júna 2013 č. k. 25C/101/2013-38, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 125 eur ako náhrady škody a sumy 352,20 eura ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 14Er/451/2010. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ust. § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1, § 5 ods. 1, 3, § 9 ods. 1, 2, § 17 ods. 1-3 a § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 9 ods. 1, 2, § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení v čase začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, § 41 ods. 1, 2 písm. c), d), i), § 44 ods. 1, 2 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len "Exekučný poriadok"), § 41 ods. 2 písm. c), d), i) Exekučného poriadku v znení platnom v čase začatia exekúcie, § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení platnom v čase do 31.05.2010. Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, ktorým mal za preukázané, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 14Er/451/2010 podal súdny exekútor súdu dňa 07.06.2010 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, ktorá bola uznesením Okresného súdu Levice (ďalej len "exekučný súd") zo dňa 14.10.2010 zamietnutá. Konštatoval, že písomná žiadosť navrhovateľa na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola odporcovi podaná, pričom ku dňu rozhodovania odporca v zákonnej 6-mesačnej lehote jeho nárok neuspokojil. Súd prvého stupňa preto skúmal dôvodnosť návrhu navrhovateľa z pohľadu ním tvrdeného nesprávneho úradného postupu, ktorý navrhovateľ vzhliadol v tom, že k zamietnutiu žiadosti a vydanie poverenia nedošlo v zákonnej 15-dňovej lehote, resp. lehote primeranej, z akého dôvodu a či navrhovateľovi vznikla škoda. V zmysle § 41 ods. 2 písm. d) zákona č. 233/1995 Z.z. bolo v čase podania návrhu na vydanie poverenia možné vydať poverenie, na základe vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených, ako exekučného titulu.

Súd prvého stupňa nesúhlasil s názorom navrhovateľa, že rozhodcovský rozsudok je exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. i) Exekučného poriadku. Poukázal na to, že rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul bol uvedený do § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku novelou účinnou od 01.06.2011, ktorá by bola nadbytočná, ak by išlo o exekučný titul podľa písmena i). Skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok sa za exekučný titul považoval podľa písmena d) svedčí aj komentár k § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého k novele účinnej od 01.06.2010 o zániku 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia, na základe rozhodcovského rozsudku došlo, z dôvodu potreby preskúmania písomností, pre prípad neprípustnosti exekúcie. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že exekučné konanie bolo vedené v čase účinnosti Exekučného poriadku, kde v § 44 ods. 2 je uvedené, že 15 dňová lehota na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d), t.j. ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok. Navrhovateľ si nárok na náhradu škody navrhovateľ uplatňoval výlučne podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z.z., keď podľa neho príslušný súd svojím postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, resp. bez zbytočných prieťahov v konaní. V tomto smere súd prvého stupňa zistil, že ohľadne prípadného prieťahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, sťažnosť na prieťahy v konaní bola neopodstatnená (Spr. OS Levice č. 1550/2010), nerozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. Navrhovateľ tvrdil, že rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o vydanie poverenia bolo vydané po 191 dňoch. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že o zamietnutí žiadosti bolo rozhodnuté za 129 dní od doručenia návrhu uznesením, z ktorej doby bolo potrebné 104 dní čakať na doplnenie návrhu oprávneným - navrhovateľom, pričom v tejto dobe sa sťažoval na prieťahy v konaní. Navrhovateľ v tomto smere uvádzal minimálne štyri ďalšie urgencie vo veci vydania poverenia, ktoré sa v exekučnom spise nenachádzajú a nekorešpondujú ani s časom rozhodovania o návrhu. Súd prvého stupňa preto údaje navrhovateľa považoval za zavádzajúce, pretože navrhovateľ ako oprávnený nemal o veci prehľad, pristupoval k veci nesústredene na základe čoho vyznievajú jeho vyjadrenia o údajnej majetkovej škode, či dôvodoch pre nemajetkovú škodu značne nedôveryhodne. Podľa názoru súdu prvého stupňa navrhovateľom tvrdená majetková škoda nebola nijako preukázaná, navrhovateľ nepreukázal žiadnym spôsobom zníženie svojho majetku, pričom bolo na navrhovateľovi, aby preukázal svoje tvrdenia. Rovnako tak nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy a ani ju nezodôvodnil, a to napriek tomu, že rovnako ako pri vzniku škody je poškodený povinný nielen tvrdiť, ale aj preukázať vznik nemajetkovej ujmy, resp. uviesť skutočnosti, na ktorých základe bude možné podľa zákonom určených kritérií posúdiť vznik a rozsah ujmy. Navyše v konaní nebola preukázaná priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa dospel k záveru, že v exekučnej veci vedenej Okresným súdom Levice sp.zn. 14Er/451/2010 nedošlo k žiadnemu nesprávnemu úradnému postupu, zakladajúci nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy navrhovateľa. V tomto smere považoval za nadbytočné znalecké dokazovanie, pretože znalecký posudok je na preskúmanie správnosti preukázaných tvrdení účastníkov konania. Všetky konštatované okolnosti veci ako sú zanedbateľná dĺžka konania od podania návrhu na súd do vydania rozhodnutia exekučným súdom, neexistencia lehoty na vydanie poverenia v čase podania návrhu ohľadne rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu, neexistencia zákonnej lehoty na rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia, nepravdivé-zavádzajúce údaje navrhovateľa o nedodržaní lehoty, nedodržiavanie lehôt exekútorom navrhovateľa, nemožnosť samotného navrhovateľa spĺňať lehoty súdu, reálne nepreukázanie škody, neexistencia konštatovania prieťahov v konaní, či porušenia povinnosti, vykonávanie dokazovania ako podstata súdnictva, neaktívny prístup oprávneného, nevyužitie všetkých zákonných možností navrhovateľom ako oprávneným, chýbajúca príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody, exekučný titul v rozpore so zákonom, možnosť navrhovateľa domáhať sa nároku voči dlžníkovi v občianskoprávnom konaní viedli samostatne i vo vzájomnom kontexte súd prvého stupňa k zamietnutiu návrhu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže tieto odporca nešpecifikoval v zákonom stanovenej lehote. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojím rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Vytýkal tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. V tejto súvislosti poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a preto mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite, z ktorého dôvodu ako dôkaz označil aj exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote. Namietal, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej namietal, že výsledok znaleckého dokazovania mal tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, tým, že súd prvého stupňa zamietol návrh na vykonanie znaleckého dokazovania, založil svoje rozhodnutie na nedostatočne zistenom skutkovom stave. Ďalej argumentoval, že súdu nepatrí polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201 a § 204 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal vec podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo výroku vecne správne a odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Preto v zmysle § 219 ods. 1 OSP napadnutý rozsudok potvrdil.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplata sumy 125 eur z titulu náhrady škody a sumy 352,20 eura z titulu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 14Er/451/2010, ktorý videl v nevydaní rozhodnutia v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote, pretože k vydaniu rozhodnutia došlo až dňa 18.11.2010 s omeškaním viac ako 191 dní.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 01. 01. 2013 (ďalej len "zák. č. 514/2003 Z.z."), ktorý na danú vec dopadá, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe a d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (§ 17 ods.1, 2 zák. č. 514/2003 Z.z.)

Zákon č. 514/2003 Z.z. je osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaným, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem "nesprávny úradný postup", vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003/Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku. V prejednávanej veci sa súd prvého stupňa správne najskôr zaoberal existenciou predpokladov zodpovednosti odporcu za škodu uplatňovanú navrhovateľom v konaní. V tomto smere v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver.

Z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 14Er/451/2010 odvolací súd zistil, exekučnému súdu bola dňa 07.06.2010 doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnému M. W., o vymoženie sumy 408 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 23.03.2010 sp. zn. SR 01128/10. Exekučný súd uznesením zo dňa 14.10.2010 č. k. 14Er/451/2010-14 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený odvolanie, ktoré vzal späť, v dôsledku čoho Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 15CoE/195/2011-39 zo dňa 24.08.2011 odvolacie konanie zastavil. Predmetné rozhodnutie exekučného súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 03.11.2010. Podľa navrhovateľa takýto postup exekučného súdu vykazuje znaky nesprávneho úradného postupu, keď k rozhodnutiu exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora došlo po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty a s takým časovým oneskorením (viac ako 191 dní), ktoré je potrebné s ohľadom na právnu zložitnosť veci a potrebu spolupráce s účastníkmi konania hodnotiť ako prietahy v konaní.

Pre posúdenie toho, či došlo k vydaniu, resp. nevydaniu rozhodnutia exekučného súdu v zákonom ustanovenej lehote, je podstatné znenie ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. v znení účinnom do 31.5. 2010, teda v čase začatia exekučného konania (ďalej len "Exekučný poriadok").

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 31.05.2010) súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že lehota v trvaní 15 dní od doručenia žiadosti exekútora pre exekučný súd sa vzťahovala len na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie aj pre zamietnutie žiadosti. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť aj skutočnosť, že úmyslom zákonodarcu bolo práve zefektívnenie exekučného konania v snahe dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu, a tak prispieť k lepšej vymožitelnosti práva. Táto požiadavka však stráca svoj základný význam a opodstatnenosť v prípade, že niet exekučného titulu pre jeho rozpor so zákonom ako materiálneho predpokladu každej exekúcie.

Neznamená to však, že i vtedy exekučné konanie nemusí naplniť právo účastníka na prejednanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru, aby sa tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Pokiaľ by ale zákonodarca mal úmysel, aby 15-dňová lehota exekučného súdu dopadala i na rozhodnutie, ktorým zamietne žiadosť exekútora o udelenie poverenia, bol by to explicitne zakotvil spôsobom ako v niektorých ďalších ustanoveniach Exekučného poriadku, napr. v ust. § 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorých uložil exekučnému súdu rozhodnúť (či už pozitívne alebo negatívne) v tam stanovenej lehote na rozdiel od ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, kde uložil exekučnému súdu do 15 dní od doručenia žiadosti "poveriť" exekútora, aby exekúciu vykonal. S ohľadom na cieľ a zásady Exekučného poriadku, na ktorých je budovaný, preto jeho ust. § 44 ods. 2 nie je možné interpretovať rozširujúcim spôsobom tak, ako to tvrdí navrhovateľ.

Vychádzajúc z týchto záverov v danej veci s ohľadom na skutočnosť, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučným súdom zamietnutá v lehote 129 dní od podania žiadosti, nedošlo tak z jeho strany k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote.

Rovnako tak v exekučnom konaní neboli preukázané navrhovateľom tvrdené zbytočné prieťahy, ktoré tvrdenie podliehalo prieskumnej činnosti súdu z hľadiska platnej právnej úpravy § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v čase vzniku zodpovednostného vzťahu. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Právo každého na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu, zakotvuje i čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru. V tomto smere rozsiahla rozhodovacia prax ústavného súdu ustálila, že pri rozhodovaní, či vo veci došlo k prieťahom v konaní, sa zohľadňujú tri kritéria, ktorými sú: právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd v konaní postupoval. Pojem "zbytočné prieťahy" obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti veci, preto sa aj v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy. Pri rozhodovaní o tom, či vo veci došlo k prieťahom v konaní sa zohľadňujú tri kritériá, ktorými sú: 1. právna a faktická zložitnosť vecí, o ktorej súd rozhoduje, 2. správanie účastníka konania, 3. spôsob, akým súd v konaní postupoval. Pojem "zbytočné prieťahy" obsiahnutý v článku 48 ods. 2 Ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale s ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa aj v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 16/02). Ustanovenie § 9 zákona treba na vec aplikovať v takom znení, v akom platil v čase namietaného nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci a nie je teda možné toto zákonné ustanovenie vykladať v zmysle jeho znenia po novele od 01.01.2013 (zákonom č. 412/2012 Z. z.), z čoho potom vyplýva, že postup exekučného súdu bolo nevyhnutné posúdiť aj z hľadiska "zbytočných prieťahov" a to súdom samostatne, bez potreby existencie rozhodnutia alebo konania iného orgánu v zmysle znenia ustanovenia § 9 ods. 2 po novelizácii od 01.01.2013. Posúdenie zbytočných prieťahov nie je možné bez prihliadania na všetky okolnosti veci, teda nemožno neprihliadať na tisíce obdobných vecí podávaných navrhovateľom na postup exekučného súdu i vzhľadom k jeho možnostiam.

S poukazom na uvedené okolnosti, i podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť odporcu za navrhovateľom požadovanú náhradu škody a nemajetkovú ujmu.

K dôvodom odvolania navrhovateľa v odvolaní odvolací súd uvádza, že odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len "ústava") zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Základné právo priznané podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho podstata spočíva v prvom rade v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, a tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola namietanému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že

základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale ju aj v určitej kvalite, t.j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita ustanovená zákonom je vyjadrením práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochrana základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy (I. ÚS 50/97, I. ÚS 54/97). V zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu predmetným článkom ústavy sa zaručuje ochrana viacerých záujmov, a to najmä práva na prístup k súdu, práva na spravodlivý proces, ktorého základným predpokladom uplatnenia je nezávislosť a nestrannosť súdu, pričom ochrana podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena, že súd právoplatne rozhodne v prospech navrhovateľa (II. ÚS 71/97, III. ÚS 46/04). Nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi.

Z obsahu súdneho spisu však nevyplýva, že by súd prvého stupňa v prejednávanej veci v prípade navrhovateľa nerešpektoval niektoré z týchto práv. Namietané pochybenia súdu prvého stupňa vyjadrené v ustanoveniach § 205 ods. 2 písm. a) a c) OSP nie sú v dôvodoch odvolania konkretizované vo vzťahu k napádanému rozhodnutiu. Taktiež navrhovateľ postup súdu, ktorým malo dôjsť k namietanému odňatiu možnosti konať pred súdom v odvolaní presne nepopísal a odvolací súd ani žiaden takýto dôvod nezistil.

Odvolací súd nevidel odňatie možnosti konať pred súdom ani vo vzťahu k znaleckému dokazovaniu. Vo vzťahu k tejto skutočnosti odvolací súd konštatuje, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. V zmysle § 120 ods. 1 OSP však súd rozhodne o tom, ktoré z označených dôkazov vykoná. To znamená, že súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie všetkých navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou účastníkovi konania odňatie možnosti konať pred súdom a zakladajúcou tým odvolací dôvod a taktiež ani vyhodnotenie dôkazov inak ako podľa predstáv účastníka konania. Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykoná. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutkového stavu. Ich nevykonanie musí v rozhodnutí odôvodniť. Na druhej strane, súd je povinný vykonať navrhnuté dôkazy, ak sú právne relevantné a ich vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. To, či súd vykoná dôkazy označené účastníkom konania, nie je ľubovôľou súdu. Rozhodujúce je zistenie, či skutkové závery vyplývajúce z vykonaného dokazovania umožňujú záver, ktorý v konečnom dôsledku bude zodpovedať cieľu sledovanému § 1 až § 6 OSP, v zmysle ktorých je potrebné vykladať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Iba súdny proces, ktorý bol v súlade so základnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku je možné označiť za konanie zabezpečujúce právo na súdnu ochranu. Keďže navrhovateľ postup súdu, ktorým malo dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom, v odvolaní nešpecifikoval a odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, žiaden takýto dôvod nezistil, v tejto časti považoval odvolanie navrhovateľa za nedôvodné. Ani nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv navrhovateľa nie je postupom, ktorým by mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie o tom, ktorý dôkaz súd vykoná, patrí výlučne súdu, a nie účastníkom konania (§ 120 ods. 1 OSP).

K námietke navrhovateľa, že súd rozhodol na základe novej právnej úpravy obsiahnutej v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. (ďalší dôvod odvolania) odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí citoval ustanovenie § 9 ods. 2 v znení účinnom ku dňu začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, teda ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. citoval v správnom znení, ktoré na danú vec aplikoval a preto je táto námietka navrhovateľa nedôvodná. Nedošlo teda k interpretácii hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, ako uvádza navrhovateľka v odvolaní, a teda nebol ani aplikovaný princíp priamej retroaktivity. Odvolací súd k tomu ešte dodáva, že aj keď súd prvého stupňa v rozsudku citoval ustanovenie § 9 ods. 1 v znení účinnom ku dňu začatia tohto konania a podania návrhu na vydanie poverenia, ako aj v znení ku dňu rozhodovania súdu prvého stupňa, uvedené nemalo za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, pretože súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku uviedol aj správny právny predpis, podľa ktorého vec posúdil, pričom z ustanovenia § 9 ods. 1 v znení ku dňu rozhodovania súdu prvého stupňa je zrejmé, že v tomto ustanovení bola novelou zák. č. 412/2012 Z. z. doplnená posledná veta, ktorá sa týka postupu Národnej rady Slovenskej republiky a postupu vlády Slovenskej republiky, o čo sa v danom prípade nejedná.

Ďalej vo vzťahu k námietke odvolateľa, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa v tomto smere nepolemizoval nad dĺžkou konania. Vo vzťahu k navrhovateľom tvrdeným prieťahom konania súd prvého stupňa uviedol, že neskúmal či došlo k prieťahom v konaní a s týmto názorom sa odvolací súd stotožňuje. Súd prvého stupňa v súvislosti s nárokom navrhovateľa na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu iba preskúmal, či naozaj došlo k porušeniu zákonom stanovenej lehoty alebo nie, t.j. neposudzoval ani prieťahy v konaní ani vhodnosť dĺžky konania. Posudzoval splnenie podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., čo bola podstata návrhu navrhovateľa.

Odvolací súd vo vzťahu k navrhovateľom tvrdenému prejavu nesústredenosti činnosti súdu, keď podľa jeho názoru súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúvisia (rozpor exekučného titulu so zákonom), odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa bol oprávnený na podporu svojich tvrdení uviesť akékoľvek skutkové a právne skutočnosti odôvodňujúce jeho rozhodnutie. Exekučným titulom v predmetnom exekučnom konaní bol rozhodcovský rozsudok, preto súd prvého stupňa bol oprávnený vo svojom rozhodnutí uviesť aj tieto skutočnosti. Jednalo sa o skutočnosť súvisiacu s konaním ako celkom a s úpravou súvisiacou s rozhodcovským rozsudkom. Podstata odôvodnenia bola však v posudzovaní podmienok nároku na škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z..

K trvaníu stavu právnej neistoty odvolací súd uvádza, že tým, že exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v uvedenej lehote, proti ktorému uzneseniu bolo zo strany navrhovateľa podané odvolanie, ktoré následne vzal späť, pričom v spise sa nenachádza žiadna urgencia o skoršie rozhodnutie, nemohlo dôjsť z jeho strany k posunutiu trvania právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Keďže exekučný súd rozhodol o žiadosti súdneho exekútora v primeranej lehote, pričom aj v zmysle stanoviska Ústavného súdu SR samotné nedodržanie zákonom ustanovenej lehoty na rozhodnutie o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverení na vykonanie exekúcií nie je možné považovať za porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote, ale je potrebné skúmať aj objektívne okolnosti, pre ktoré súd nemohol rozhodnúť v zákonnej lehote (nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 471/2012), odvolací súd dospel k záveru, že súd pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi nepochybil a jeho konaním nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, od ktorého si navrhovateľka v tomto konaní uplatňuje svoj nárok, preto nebolo potrebné v konaní už ani vykonávať ďalšie dôkazy za účelom preukázania materiálnej škody navrhovateľky. Okrem toho bolo potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že návrh na vykonanie exekúcie nemal byť ani podaný, pretože žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor so zákonom bola zamietnutá a o tejto skutočnosti navrhovateľka vedela z rozhodovacej činnosti súdov, ako aj Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR.

Záverom odvolací súd dodáva, že rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomoc na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukazuje aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku z 27. januára 2007 sp. zn. 3 Cdo 164/1996 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“. Súdna prax je jednotná aj v tom, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. v tomto prípade platnej) rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 122/2011). Rovnako tak je exekučný súd povinný v spotrebiteľskej veci skúmať otázku platnosti rozhodcovskej doložky. Súd v exekučnom konaní nepreskúmal vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012). S ohľadom na to, že v exekučnej veci vedenej na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 14Er/451/2010 súd uznesením zo dňa 14.10.2010 č. k. 14Er/451/2010-14 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 03.11.2010 a uznesením č.k. 15CoE/195/2011-39 zo dňa 24. 08. 2011 odvolacie konanie z dôvodu späťzatia odvolania zastavil

odvolací súd ešte dodáva, že pokiaľ navrhovateľ nedisponoval spôsobilým exekučným titulom, nemohol sa v rámci exekúcie vôbec domôcť ani nároku od povinného vyplývajúcej mu z úverovej zmluvy, a preto s rozhodcovským rozsudkom ako nulitným aktom v exekučnom konaní sa ani nemôže spájať vznik akejkoľvek škody oprávneného pre samotnú nemožnosť realizácie exekúcie.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporcovi trovy konania v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.